

Sygn. akt VIII Pz 21/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy – Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Łazowska (ref.)

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSO Patrycja Bogacińska Piątek

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2015r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko Instytutowi (...) imienia S. S. w G.

o podwyższenie renty wyrównawczej

na skutek zażalenia pozwanego na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

z dnia 31 marca 2015r. **w sprawie** sygn. akt VI P 20/15

postanawia:

- zmienić rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 31 marca 2015r., sygn. akt VI P 20/15, w ten sposób, że zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.200,00 zł (jeden tysiąc dwieście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 600,00 zł (sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

(-) SSO T. K. (-) SSO G. Ł. (ref.) (-) SSO P. B. P.

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 marca 2015r. Sądu Rejonowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G., oddalił skargę W. P. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem częściowym Sądu Rejonowego w (...) z dnia

23 grudnia 2011r. (sygn. akt VI P 1111/09). W punkcie drugim tego postanowienia Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia o kosztach Sąd I instancji odwołał się do zasad rozstrzygania o kosztach procesu ustanowionych w art. 102 k.p.c. tj. do zasady pozwalającej

w szczególnie uzasadnionych przypadkach, odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami procesu.

Argumentując swoje rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu Sąd Rejonowy podniósł, że powód mógł być subiektywnie przekonany o słuszności skargi o wznowienie postępowanie, a to w oparciu o wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 grudnia 2014r., na który konsekwentnie powoływał się w złożonej skardze. Sąd Rejonowy uznał zatem, że skoro skarga powoda, który nie był w sprawie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, została odrzucona jako nie spełniająca ustawowych przesłanek, to zostały spełnione przesłanki zawarte w art. 102 k.p.c., pozwalające na odstąpienie od obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

W dniu 17 kwietnia 2015r. pozwany złożył zażalenie, zaskarżając powyższe postanowienie jedynie w zakresie zawartego w punkcie 2, orzeczenie o kosztach. Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu oraz kosztów postępowania zażaleniowego, według norm przepisanych, ewentualnie o zasądzenie części należnych kosztów.

W uzasadnieniu zażalenia pozwany podniósł, że przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, ale wskazanie w tym przepisie na dopuszczalność odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik procesu jedynie w wypadkach wyjątkowych wyłącza możliwość stosowania wykładni rozszerzającej.

W ocenie pozwanego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie zbadał całokształtu okoliczności w rozpoznawanej sprawie i nie wykazał, aby wystąpiły okoliczności nadzwyczajne umożliwiające Sądowi zastosowanie art. 102 k.p.c.

W dalszej części pozwany podniósł, że szczególnymi okolicznościami o których mowa w art. 102 k.p.c., nie są z pewnością subiektywne przekonanie powoda wnoszącego skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem, o zasadności swoich racji, jak również jego osobiste występowanie przed sądem bez uprzedniej konsultacji z profesjonalnym pełnomocnikiem.

Sąd Okręgowy Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. zważył:

Zażalenie pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z kolei w myśl § 3 wskazanego przepisu w związku z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach.

W myśl natomiast art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Zacytowany wyżej przepis art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności i jako wyjątkowy, stanowiący wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu - nie podlega wykładni rozszerzającej i wyklucza uogólnianie, a może być stosowany jedynie w zależności od konkretnego wypadku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 1976r. sygn. IV Pz 61/76, LEX nr 7856, postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1981r. sygn. IV Pz 11/81, (...)).

Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie nie wykazał on, że po stronie powoda (pracownika) zachodzą "szczególne okoliczności", które uzasadniałyby zwolnienie go z obowiązku ponoszenia kosztów zastępstwa procesowego przeciwnika mimo przegrania sprawy w całości.

Należy zaznaczyć, że ustawodawca nie przewidział w zakresie postępowania odrębnego jakim jest postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy, żadnych przepisów szczególnych dotyczących zwrotu kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej, gdy stroną przegrywającą jest pracownik. Pracodawca czy też inny podmiot pozwany przez pracownika ma bowiem pełne prawo do reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika, a ten z kolei

do stosowanego wynagrodzenia z tego tytułu. Brak bowiem normatywnej podstawy szczególnego uprzywilejowania pracownika w przypadku, gdy jest on stroną przegrywającą proces.

Podniesione natomiast przez Sąd Rejonowy wyjątkowe okoliczności jak subiektywne przekonanie o słuszności skargi o wznowienie postępowania i brak możliwości obiektywnej oceny tej okoliczności, wobec faktu niekorzystania przez niego z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, w ocenie Sądu Okręgowego, nie uzasadniają odstąpienia od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego przeciwnika w całości.

Art. 102 k.p.c. daje Sądowi możliwość całkowitego lub częściowego odstąpienia od obciążania strony przegrywającej kosztami procesu. Sąd nie jest zobligowany do zastosowania tego przepisu a jedynie ma taką możliwość, po rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy. Sądy posiadają swobodę kształtowania orzeczeń o kosztach procesu, a więc i kosztach zastępstwa procesowego, samodzielnie decydują czy na gruncie konkretnej sprawy zachodzą owe "szczególne okoliczności" o jakich mowa w powoływanym wyżej przepisie pozwalające na odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania.

Jak wskazał Sąd Najwyższy „zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego” (postanowienie z 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73, LEX nr 7379, postanowienie Sądu N. 13 października 1976r. sygn. IV Pz 61/76, LEX nr 7856, postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1981r. sygn. IV Pz 11/81, LEX nr 8307).

Taką wyjątkową okolicznością nie jest tu okoliczność, że powód był przekonany o słuszności swoich żądań, gdyż z istoty każdego postępowania procesowego wynika jego sporność i zwykle niepewność rozstrzygnięcia, a każda strona wnosząca pozew jest z reguły przekonana o słuszności swoich żądań i konieczności wystąpienia do Sądu. Zatem subiektywne przekonanie o słuszności żądania nie jest z pewnością okolicznością o jakiej mowa w art. 102 k.p.c., w przeciwnym razie art. 102 k.p.c. miałby zastosowanie w każdej sprawie, w której powództwo zostałoby oddalone.

Mianowicie z istoty każdego postępowania procesowego wynika jego sporność i zwykle niepewność rozstrzygnięcia. Strona przed wytoczeniem powództwa obowiązana jest wszechstronnie rozważyć, czy przysługuje jej dochodzone roszczenie, od kogo może żądać jego zaspokojenia i w jakiej wysokości. Proces bowiem ze swej istoty zmierza do zrealizowania rzeczywiście przysługującej powodowi wierzytelności w drodze przymusu państwowego i to przez osobę rzeczywiście zobowiązaną do jej zaspokojenia. Wytaczania powództwa bez dostatecznego rozważenia, czy i która z tych osób jest w rzeczywistości dłużnikiem, powoduje zbędne zaangażowanie strony pozwanej procesem sądowym i konieczność poniesienia kosztów podjętej obrony (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 17 stycznia 2007r., sygn. akt I Acz 27/07).

Również fakt, że w toku postępowania wymagana była wiedza specjalistyczna, a powód nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, co powodowało, iż nie dysponował odpowiednią wiedzą prawniczą w niniejszej sprawie i nie pozwalało mu na właściwą ocenę szans wygrania procesu oraz wiedzy na temat konsekwencji jego przegrania.

Powód mimo posiadania fachowego pełnomocnika w zasadniczym procesie, nie zakończonym wyrokiem częściowym nie skorzystał z jego pomocy przy składaniu przedmiotowej skargi. Nie wnosił też o przyznanie takiego pełnomocnika w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Powód nie dość że nie wykazał faktów i okoliczności przemawiających za zastosowaniem wobec niego wyjątkowego zwolnienia od ponoszenia kosztów sądowych, w rzeczywistości nawet wniosku takiego nie wyartykułował.

Skoro pozwany był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, to zasadnym jest jego żądanie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie została określona na 17.000 zł.

Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2002r. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy o świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej - 50% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

Z kolei w myśl § 12, ust. 2 stawki minimalne za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym wynoszą przed sądem okręgowym - 25% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 50% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 60 zł;

Zaś jak stanowi § 6 pkt 5 stawka minimalna przy wartości sporu powyżej 10.000 zł do 50.000 zł wynosi 2.400 zł

Zatem należna stawka wynagrodzenia pełnomocnika strony pozwanej, którym był radca prawny, wyniesie za pierwszą instancję 1.200 zł, a za postępowanie zażaleniowe 600 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia, uznając słuszność zarzutów podniesionych w zażaleniu, Sąd Okręgowy w Gliwicach na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c zmienił rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 31 marca 2015r., sygn. akt VI P 20/15, w ten sposób, że zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję – o czym orzekł w punkcie pierwszym postanowienia. Z kolei w punkcie drugim, na podstawie art. 98 k.p.c., w zw. z § 12, ust. 2 i § 11, ust. 1, pkt 5 oraz § 6 pkt 5 zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

(-) SSO T. K. (-) SSO G. Ł. (ref.) (-) SSO P. B. P.

Sędzia Przewodnicząca Sędzia